

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: SI-9P/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2723200374
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2023:2723200374.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti o maloleté deti: Z. C., nar. XX.X.XXXX a O. C., nar. X.XX.XXXX, obidve bytom N., D. XXX/XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, deti rodičov: O. N., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N., 1. O. XXX/XX a O. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. N., o návrhu navrhovateľa: V. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., D. XXX/XX, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti Z. C., nar. XX.X.XXXX a O. C., nar. X.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti V. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a je oprávnený zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa stanovenú podľa osobitného zákona, a to na každé maloleté dieťa vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí sumou 80,- eur na každé maloleté dieťa vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

IV. Súd styk rodičov s maloletými deťmi neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 29.3.2023 domáha, aby súd zveril maloleté deti Z. a O. do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnil tým, že deti u neho bývajú cca od roku 2018, podmienky bývania sú na dostatočnej úrovni. Rodičia detí odišli do zahraničia, matka do F. a otec do V., kde sa im veľmi nedarí, sú nezamestnaní. Podmienky bývania v cudzine nie sú pre deti adekvátne. Finančné zabezpečenie detí zaisťuje navrhovateľ podľa svojich možností. Rodičia na deti neplatia, obidvaja majú trvalý pobyt na Slovensku. Navrhovateľ žiadal súd rozhodnúť o povinnosti rodičov zasielať výživné k rukám opatrovníka, ako aj uhradiť dlh na výživnom. Uviedol, že obaja rodičia súhlasia s opatrovníkom a umiestnením detí. Nakoľko návrh nebol úplný, súd uznesením č.k. 9P/26/2023-5 zo dňa 17.4.2023 vyzval navrhovateľa, aby v určenej lehote spresnil, čoho konkrétne sa domáha, aby doplnil petít návrhu, pravdivo a úplne opísal rozhodujúce skutočnosti a doložil rodné listy maloletých detí. Navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval, súd ho preto predvolal na informatívny výsluch dňa 30.6.2023, na ktorom navrhovateľ uviedol, že sa už dlhodobo osobne stará o maloleté deti, ale nakoľko mu neboli

oficiálne zverené, vznikajú problémy pri zastupovaní mal. detí. Matka sa nachádza v zahraničí v F., kde často mení miesto pobytu. Navrhovateľ s ňou nekomunikuje, o deti nejaví žiadny záujem. Medzičasom sa zmenila situácia u otca mal. detí, ktorý sa už nenachádza v zahraničí, momentálne býva s priateľkou a ich deťmi v obci N.. Otec sa o deti príležitostne zaujíma, komunikuje s nimi, chodí deti navštevovať, ale nemá záujem vykonávať osobnú starostlivosť o deti. Vyživovaciu povinnosť si plní, niečo dáva aj deťom. Matka posielala na deti výživné v celkovej výške 300,- eur mesačne do decembra minulého roka, od januára do mája neposlala nič, potom v júni poslala 300,- eur a v júli 250,- eur. Pravdepodobne má nejaký zárobok, ale navrhovateľ nevie kde je zamestnaná. Navrhovateľ nepracuje, poberá opatrovateľský príspevok na opatrovanie manželky vo výške 525,- eur mesačne. Uviedol, že žiada mal. deti zveriť do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a rodičom uložiť povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima.

2. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa, nakoľko svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnila z dôvodu pobytu v zahraničí, pričom súhlasila s prejednaním vecí v jej neprítomnosti. Súd vykonal dokazovanie výsluchmi účastníkov konania, rodnými listami maloletých detí, písomným vyjadrením matky, odpisom z registra trestov navrhovateľa, dožiadaním, správou sociálnej poisťovne, správou okresného riaditeľstva PZ, úradným záznamom, správami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, ospravedlnením matky, výmennými listami ošetrojúceho lekára, prehľadom výdavkov, výsluchom navrhovateľa, otca a kolízneho opatrovníka a zistil tento skutkový stav:

3. Z rodných listov maloletých detí Z. C., nar. XX.X.XXXX a O. C., nar. X.XX.XXXX vyplýva, že ich matkou je O. N., nar. X.X.XXXX a ako otec detí je zapísaný O. C., nar. XX.X.XXXX.

4. Z písomného vyjadrenia matky mal. detí má súd preukázané, že matka dala súhlas, aby boli deti napísané na strýka V. C., aby mohol na deti dozerať, podpísať dokumenty atď., nakoľko sa momentálne nezdržiava na Slovensku.

5. Z odpisu z registra trestov súd zistil, že navrhovateľ nemá žiadny záznam v registri trestov.

6. Z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka Senica má súd preukázané, že rodičia mal. detí nie sú poberateľmi dávok dôchodkového poistenia, dávok v nezamestnanosti, nemocenských dávok, dávok garančného ani úrazového poistenia.

7. Zo správy Obvodného oddelenia PZ Brodské, OR PZ v Skalici súd zistil, že otec mal. detí býva na adrese N., ul. S. XXX a často sa zdržiava na adrese D. XXX, ktorú uviedol ako svoju doručovaciu adresu.

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 20.9.2023 mal súd preukázané, že navrhovateľ poberá štátne sociálne dávky, a to prídavok na dieťa O. M. C., nar. XX.X.XXXX, A. C., nar. XX.X.XXXX a V. C., nar. XX.X.XXXX v období od 1.9.2022 do 31.12.2022 vo výške 90,- eur a od 1.1.2023 vo výške 180,- eur. Navrhovateľ poberá aj peňažný príspevok na opatrovanie manželky G. C. vo výške 525,65 eura mesačne v období od 1.9.2022 do 31.7.2023 a od 1.8.2023 v sume 569,- eur mesačne. Rodičia maloletých detí nepoberajú žiadne dávky, príspevky pomoci v hmotnej núdzi ani žiadne štátne sociálne dávky.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov súd zistil, že maloleté deti Z. C. a O. C. pochádzajú z partnerského vzťahu rodičov O. N., nar. X.X.XXXX, t. č. bytom F. a O. C., nar. XX.X.XXXX, bytom N.. A. V. C., nar. XX.XX.XXXX, brat otca maloletých detí si podal návrh na zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti, nakoľko rodičia detí dlhodobo nezabezpečujú výchovu a starostlivosť o maloleté deti. O. sa dlhodobo zdržuje na území F.. Otec nemá bývanie, žije ako bezdomovec v obci N.. Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pracovisko Skalica vykonalo dňa 23.8.2023 a 20.9.2023 pohovory s maloletými deťmi a šetrenie pomerov v rodine navrhovateľa. A. V. C. žije v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve jeho rodičov. Je ženatý, manželkou je G. C., z ich manželstva pochádzajú mal. V., nar. XX.XX.XXXX, mal. A., nar. XX.X.XXXX a mal. O., nar. XX.X.XXXX. V ich spoločnej domácnosti bývajú aj jeho rodičia a taktiež mal. Z. a mal. O.. V rodinnom dome majú 4 izby, súčasťou domu je veľký dvor a záhrada. Domácnosť je zariadená dostatočným lôžkovým a úložným nábytkom, v domácnosti majú dostatok stravy, hygienických vecí a ostatných potrieb pre chod domácnosti. Čistota v domácnosti je na primeranej úrovni. Oddelenie vykonalo pohovor s mal. Z., ktorá uviedla, že v šk. roku 2023/2024 je žiačkou 1. ročníka Z. C., 2-ročný učebný odbor krajčírka. Je to

jej 10. rok povinnej školskej dochádzky. Maloletá Sofia rada pomáha v domácnosti, cez prázdniny chodila na brigádu, zarobila si 500,- eur, sedem rokov navštevovala hasičský krúžok, má rada športové aktivity. Do školy má zakúpené všetky potreby. Do budúca by chcela v štúdiu pokračovať, vyučiť sa ako masérka. Maloletá Z. uviedla, že má veľmi dobrý vzťah aj so starými rodičmi, ktorí bývajú v spoločnej domácnosti, aj k strýkovi a tete. Je rada, že s nimi môže bývať, že sa o ňu starajú. Nič jej u nich nechýba. So sesternicou a bratrancami si vychádza dobre, považuje ich za svojich súrodencov. Vzájomne si pomáhajú, rešpektujú sa. Na svojich rodičov sa veľmi nepýta, neprejavujú o ňu záujem. S matkou je občas v kontakte cez sociálne siete. Otec ju občas navštívi v rodine. Maloletý O. pri pohovore uviedol, že v školskom roku 2023/2024 opakuje 8. ročník, neurobil opravnú skúšku z chémie. Do budúca by sa chcel vyučiť za automechanika. Vo voľnom čase chodí na box. Taktiež chodil počas letných prázdnin na brigádu, zarobil si 500,- eur, zakúpil si oblečenie, botasky a iné veci ktoré potrebuje. Rodičia sa o neho nezaujímajú, občas mu matka napíše cez sociálne siete a otec ho občas príde len pozrieť. Maloletí Z. a O. uviedli, že strýko a teta nerobia medzi deťmi rozdiely, majú ich radi, taktiež aj ich deti s nimi majú veľmi dobrý vzťah. Spoločne uvádzajú, že sú ako jedna rodina. Pán V. C. sa celodenne stará o manželku, poberá opatrovateľky príspevok 560,- eur. Manželka poberá invalidný dôchodok 680,- eur, iný príjem nemá, rodičia sú starobní dôchodcovia. Náklady na domácnosť zdieľajú spoločne s rodičmi. Otec maloletých detí je dlhodobo nezamestnaný, nemá stále bývanie. Matka dlhodobo žije v F., nemajú vedomosť či aj pracuje v zahraničí. Rodičia občas deťom zakúpia veci pre ich osobnú potrebu. Pán C. uviedol, že v minulosti rodičia detí žili v spoločnej domácnosti v N., rozišli sa a deti bývali najskôr s matkou v C. v nájomnom byte. Matka požívala alkohol, nájomca im ukončil zmluvu, matka deti priviezla k p. C.. Od tohto času sú v ich domácnosti už asi 5 rokov. Rodičia o deti neprejavovali záujem. Pán C. začal riešiť starostlivosť a výchovu cez súd, lebo od neho žiadali zo školy rozhodnutie, že maloletá Z. je v jeho náhradnej starostlivosti. Brat O. sa mu vyjadril, že deti nech sú zverené do jeho náhradnej starostlivosti. Manželka navrhovateľa súhlasila, aby si manžel zobral deti do náhradnej osobnej starostlivosti. Nakoľko má zdravotné problémy, bude lepšie keď bude mať deti zverené len manžel. Vyjadrila sa, že deti jej pomáhajú, nie sú s nimi problémy. Pán C. uviedol, že výchovu a starostlivosť o deti zvládajú dobre, roky spolu už žijú, dobre si vychádzajú. U detí stále podporuje vzťah a väzbu na ich rodičov aj napriek tomu, že rodičia sa o deti nestarajú. Kolízny opatrovník na základe prešetrenia pomerov v domácnosti a vykonaných pohovorov s maloletými deťmi a ich rodinnými príslušníkmi súhlasil, aby maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa, maloleté deti majú v ich rodine zabezpečenú riadnu výchovu a starostlivosť.

10. Z výmenných listov vystavených pediatrom MUDr. Y. dňa 21.9.2023 má súd preukázané, že zdravotný stav maloletej Z. C. a maloletého O. C. je toho času dobrý.

11. Z prehľadu výdavkov vyplýva, že bežné výdavky na maloleté deti Z. a O. navrhovateľ vyčíslil sumou 100,- eur na hygienické potreby, 40,- eur výdavky do školy na mal. O. a 100,- eur na mal. Z. a na krúžky sú výdavky vo výške 40,- eur na každé z maloletých detí.

12. Z výsluchu navrhovateľa súd zistil, že na návrhu na zverenie maloletých detí Z. a O. do náhradnej osobnej starostlivosti trvá, a to najmä z dôvodu riadneho zastupovania detí. Starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje už dlho, možno aj päť rokov, rodičia ich priviedli. Deti chcú byť u nich, problémy so starostlivosťou nie sú žiadne. Otec sa o deti zaujíma, matke to je jedno, osobne sa s nimi nestretáva, naposledy sa videli pred pol rokom. Otec býva v N., deti sa ním stretávajú, má o nich záujem, pýta sa, či niečo potrebujú, ako sa majú. Nebavili sa však o tom, že by si ich otec zobral k sebe. Manželka navrhovateľa so zverením detí do jeho osobnej starostlivosti súhlasí. Poberá opatrovateľský príspevok na manželku, starostlivosť o ňu zvláda, jeho zdravotný stav je dobrý. Styk nenavrhuje upraviť, vie sa s rodičmi na ňom dohodnúť. Navrhuje určiť rodičom minimálne výživné. Otec teraz kupuje deťom veci do školy, kúpil im aj oblečenie. O. dával peniaze na box, platí sa 40,- eur za mesiac. Dohodli sa, že otec bude O. krúžok boxu platiť pravidelne každý mesiac. Otec začal dávať peniaze na deti, keď sa vrátil. Matka na deti platila do decembra minulého roka. Od januára do mája 2023 neposlala nič, v júni poslala 200,- eur, v júli 250,- eur, odvtedy neposlala žiadne peniaze. Jeho príjem je 569,- eur opatrovateľský príspevok na manželku, manželka poberá invalidný dôchodok vo výške 680,- eur, poberá ešte rodinné prídavky na tri maloleté deti. Výdavky sú nasledovné: elektrina 154,- eur, plyn 75,- eur, strava 300,- až 400,- eur, hygienické potreby 100,- eur. Rodičom neprispieva na bývanie, ostatné výdavky sú bežné. Maloletej Z. dáva každý deň 5,- eur na cestovné a 2,- eurá na stravu, O. dáva 3,- alebo 4,- eurá každý deň. Z. chce začať chodiť takisto na box ako O., mesačne vychádza krúžok XX,- eur na jedného.

13. Výsluchom otca maloletých detí súd zistil, že s návrhom súhlasí, keďže nemá stále bývanie. Bol v N., v S., teraz momentálne v N., inak je v O.. V N. je teraz dva týždne buď u navrhovateľa alebo u sestry. Pracuje v N. ako brigádnik asi tri mesiace, rozoberá strechy, dochádza tam. M. príjem je pohyblivý, niekedy má 500,- až 600,- eur, niekedy aj 1 000,- eur. Jeho brat zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti asi od roku 2018. Predtým býval v podnájme, nevládal to splácať, potom išiel k rodičom, otec mu však zrušil trvalý pobyt, teraz nemá stále bývanie. Má prisľúbené bývanie v rodinnom dome v G. u svojho známeho, keď dom prerobí. Do budúcnosti má záujem zobrať si deti do svojej osobnej starostlivosti, v súčasnosti je s nimi každý deň. Na styku sa vedie s navrhovateľom dohodnúť, nenavrhuje ho upravovať. Výživné na deti neplatí, ale kupuje im, keď niečo potrebujú alebo im dá peniaze, keď si vypýtajú, mesačne spolu 100,- eur. Takto prispieva od marca 2023. Výdavky má na benzín 150,- eur, telefón 60,- až 70,- eur, strava 120,- až 150,- eur, iné výdavky sú bežné. Na bývanie neplatí nič, ubytovanie hradí firma. Jeho zdravotný stav je dobrý, nemá zdravotné problémy. S matkou maloletých detí nie je v kontakte. Ohľadom školských povinností detí si telefonujú. Vie si predstaviť platiť výživné vo výške 100,- eur na obidve deti. Za posledný rok mal v priemere príjem vo výške 800,- až 900,- eur.

14. Kolízny opatrovník sa v záverečnej reči pridržiaval svojej správy z prešetrenia pomerov a navrhol zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa. Uviedol, že deti chcú bývať u navrhovateľa, majú u neho vytvorené dobré vzťahy, cítia sa v jeho domácnosti ako doma, deti navrhovateľa považujú za súrodencov. Deti nechcú zmeniť bývanie. Vzhľadom na príjem otca navrhol výživné vo výške 70,- až 80,- eur.

15. Podľa § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),

b) pestúnska starostlivosť a

c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 45 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 6, ods. 8 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. (2) Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. (3) V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. (4) Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným

premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. (6) Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. (8) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa § 46 ods. 2 zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

18. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

19. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

21. Súd z vykonaného dokazovania vyvodil právny záver, že návrh navrhovateľa na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti je dôvodný. Súd pri skúmaní dôvodnosti návrhu prihliadol najmä na najlepší záujem maloletých detí a na ich citové väzby k účastníkom konania, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

22. Na základe uvedených skutočností súd zveril maloletú Z. C. a maloletého O. C. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa V. C., ktorý je ich strýkom, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletých detí vychádzal zo správ kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, ako aj z výpovedí účastníkov konania. Matka sa o maloleté deti vôbec nezaujíma a tak súd rozhodol aj bez jej vyjadrenia vo veci, nakoľko v konaní zostala pasívna. Súd mal preukázané, že matka maloletých detí s nimi neudržiava pravidelný kontakt ani neprejavuje záujem o zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Otec sa o maloleté deti zaujíma, stretáva sa s nimi, občas im zakúpi potrebné veci a v budúcnosti by mal záujem o ich zverenie do svojej starostlivosti, avšak sám potvrdil, že v súčasnosti nemá vytvorené vhodné podmienky na prevzatie starostlivosti o maloleté deti, nakoľko nemá zabezpečené stále bývanie ani pravidelný príjem. Otec toho času nemôže zabezpečovať riadnu výchovu maloletých detí v bezpečnom a stabilnom prostredí, nakoľko sa často sťahuje, pracuje len brigádne, za prácou dochádza a jeho príjem je nestabilný. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že maloleté deti majú u navrhovateľa zabezpečenú riadnu výchovu a starostlivosť, preto je v ich záujme, aby boli zverené do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Maloleté deti majú u navrhovateľa stabilné domáce prostredie, z vykonaného dokazovania neboli zistené také skutočnosti, ktoré by naznačovali problémy s výchovou či s celkovou starostlivosťou. Maloletí Z. a O. pri pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedli, že u navrhovateľa sa cítia ako doma, k deťom navrhovateľa majú vzťah ako k vlastným súrodencom, navzájom si rozumejú, pomáhajú si a rešpektujú sa. Z výpovedí maloletých detí bol zrejmý ich úprimný záujem o zotrvanie v domácnosti navrhovateľa, kde sú vychovávaní v harmónii a vzájomnom porozumení aj s ostatnými členmi domácnosti. Práva a oprávnené záujmy maloletého dieťaťa sú prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Súd má za to, že zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa bude zabezpečené ich právo na zdravý vývoj v stabilnom a bezpečnom rodinnom prostredí a bude tým rešpektovaný aj ich záujem naďalej zostať v starostlivosti navrhovateľa. Súd mal preukázané, že navrhovateľ spĺňa podmienky upravené v ustanovení § 45 ods. 1 zákona o rodine, t.j. má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a osobné predpoklady a spôsob jeho života zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletých detí. Zároveň bol preukázaný aj súhlas manželky navrhovateľa so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa v zmysle § 46 ods. 2 zákona o rodine.

23. Súd uvádza, že navrhovateľ je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach. Má právo a povinnosť mať deti pri sebe, vykonávať nad nimi dohľad a zabezpečovať starostlivosť o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj. Navrhovateľ má právo zastupovať mal. Z. a mal. O. a spravovať ich majetok len v bežných veciach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o maloleté deti (príjímame výživného, dôchodkov, dávok a pod.). Majetok maloletých detí v určenom rozsahu je povinný spravovať s náležitou starostlivosťou, prijaté výživné, dávky či dôchodky, ako aj výnosy z ich majetku použiť výlučne na uspokojovanie potrieb maloletých detí. Pri výkone správy majetku na seba nesmie brať neprimerané majetkové riziká, t.j. ohrozovať uchovanie hodnôt či vykonávať pri správe majetku maloletých detí činnosť, pri ktorej je vysoká pravdepodobnosť straty, a pod. Rodičia maloletých detí budú vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria navrhovateľovi. Na záver súd poukazuje na ustanovenie § 45 ods. 9 zákona o rodine, podľa ktorého je povinnosťou súdu najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotiť výkon náhradnej osobnej starostlivosti a prípadne zvážiť obnovenie riadnej rodičovskej starostlivosti.

24. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (t.j. v danom prípade maloletých detí), ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky a podobne, ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Výraznou mierou sú potreby maloletého dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a podieľať sa tak na všestrannom vývoji svojich detí, ktoré nie sú schopné ešte samé sa živiť a ktoré sú z tohto dôvodu odkázané v plnej miere na svojich rodičov. Možnosti a schopnosti povinného sú dané jeho vzdelaním, povolaním, praxou, zdravotným

stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosti uplatniť sa v konkurencii. V danom prípade sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný nielen požiadavkou na úpravu výživného od konkrétneho požadovaného času, ale ani požiadavkou konkrétneho výživného.

25. Súd v konaní skúmal schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov. Súd nemal preukázané osobné a majetkové pomery matky, z ktorého dôvodu súd určil matke povinnosť prispievať na výživu každého z maloletých detí sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, t.j. aktuálne vo výške 36,83 eura (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorú je povinná platiť do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Takto určené výživné predstavuje zákonné minimum, ktorým je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Otca súd zaviazal povinnosťou platiť výživné na každé maloleté dieťa vo výške 80,- eur mesačne, spolu vo výške 160,- eur na obidve maloleté deti, čo predstavuje cca 20 % z otcom tvrdeného priemerného čistého mesačného príjmu (800,- eur až 900,- eur). Súd považuje takto určené výživné za primerané schopnostiam a možnostiam otca, ako aj odôvodneným potrebám maloletých detí. Súd dodáva, že v zmysle § 44 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením.

26. Súd styk rodičov s maloletými deťmi neupravil, pričom pri rozhodovaní vychádzal z vyjadrení navrhovateľa, že styk rodičov s deťmi nebude brániť a vedia sa na ňom navzájom dohodnúť.

27. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany navrhovateľa, otca a kolízneho opatrovníka, pretože sa títo účastníci vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie matka maloletých detí v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 Zákona o rodine).